

Μάθημα : ΕΚΦΡΑΣΗ- ΕΚΘΕΣΗ	
Καθηγήτρια:	Χρόνος: 3 ΩΡΕΣ
Όνοματεπώνυμο:	Τάξη: Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πριν από σαράντα περίπου χρόνια, το 1971, εστάλη το πρώτο e-mail. Δεκαεπτά χρόνια μετά, το 1988, δημιουργήθηκε η IRC, η πρώτη υπηρεσία ανταλλαγής μηνυμάτων σε πραγματικό χρόνο (γνωστό ως online chat). Έκτοτε, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν κατακλύσει τον κόσμο. Σήμερα, χρησιμοποιούνται από 1 στους 4 ανθρώπους παγκοσμίως, με μόνο το Facebook να απαριθμεί πάνω από 1.3 δισεκατομμύρια χρήστες. Σύμφωνα, μάλιστα, με μια έρευνα που πραγματοποίησε το 2014 το Pew Research Center στην Αμερική, το 70% των χρηστών του Facebook συνδέεται καθημερινά, ενώ το 45% συνδέεται πολλές φορές μέσα στη μέρα. Επίσης, το 52% των χρηστών του διαδικτύου χρησιμοποιεί δύο ή και περισσότερα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ποσοστό που εμφανίζει σημαντική αύξηση (το 2013 ήταν 42%). Αλλά και στη χώρα μας, σύμφωνα με μια έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών που πραγματοποιήθηκε το 2014, υπάρχει αυξητική τάση στη χρήση όλων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

*Ποια είναι, όμως, άραγε η επίδραση αυτού του καταιγισμού μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην ψυχική μας υγεία και στις σχέσεις μας με τους άλλους; Όπως και τα περισσότερα τεχνολογικά επιτεύγματα, έτσι και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να έχουν τόσο θετικές όσο και αρνητικές επιδράσεις στη ζωή μας, ανάλογα πάντα με τον τρόπο που τα χρησιμοποιούμε. Αναμφισβήτητα, λοιπόν, αποτελούν έναν εύκολο, γρήγορο και ανέξοδο τρόπο για δικτύωση και ενημέρωση. Μας επιτρέπουν να επικοινωνήσουμε και να διατηρήσουμε επαφές με φίλους και συγγενείς που βρίσκονται μακριά, ακόμα και στην άλλη άκρη του πλανήτη. Μας δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίσουμε καινούργιους ανθρώπους και να αλληλεπιδράσουμε μαζί τους. Μέσω των social media μπορούν να έρθουν σε επαφή άνθρωποι από διαφορετικές χώρες, κουλτούρες και πολιτισμούς. Επίσης, προσφέρουν τη δυνατότητα δραστηριοποίησης και σύμπραξης για κοινούς σκοπούς, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της εκάστοτε προσπάθειας. Μια άλλη εξαιρετικά σημαντική συνεισφορά των social media **έγκειται** στο ότι επιτρέπουν τη δημόσια και ελεύθερη μετάδοση πληροφοριών, αλλά και την*

ελεύθερη έκφραση των πολιτών, στοιχείο που δεν υπήρχε τις προηγούμενες δεκαετίες στη δημόσια ζωή.

Παρόλα αυτά, από τη μη συνετή χρήση των συγκεκριμένων μέσων **ελλοχεύουν** και κινδύνους, για τους οποίους χρειάζεται να είμαστε ενήμεροι. Κατ' αρχάς, πρόκειται για μια συνήθεια στην οποία είναι εύκολο κανείς να εθιστεί, δηλαδή να αφιερώνει σταδιακά όλο και περισσότερο χρόνο σε αυτή τη δραστηριότητα, εις βάρος τελικά άλλων πτυχών της ζωής του. Ένας άλλος κίνδυνος είναι ότι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορεί κανείς να παρουσιάσει ψευδείς πληροφορίες, χωρίς να μπορούν οι υπόλοιποι εύκολα να εξακριβώσουν την αλήθεια αυτών των πληροφοριών. Σύμφωνα με τους ερευνητές από την Ένωση Νευροψυχανάλυσης της Βρετανίας, το 68% (δηλαδή τα δύο τρίτα!) των χρηστών του Facebook, λέει πράγματα για τη ζωή και την προσωπικότητά του, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια, επειδή δεν θέλουν να φανούν βαρετοί στους άλλους και **αποσκοπώντας** στην ευρεία αποδοχή του ψηφιακού, κοινωνικού τους κύκλου. Πέρα από αυτή την «αθώα» παραπλάνηση, όμως, υπάρχουν και περιπτώσεις όπου κανείς δημιουργεί ένα συνολικά ψεύτικο προφίλ, με σκοπό να εξαπατήσει τους άλλους.

Επιπλέον, η **επιβλαβής** έκθεση της προσωπικής ζωής του ατόμου αποτελεί έναν επιπρόσθετο πιθανό κίνδυνο από τη χρήση των social media. Οι άνθρωποι, συχνά, εκθέτουν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης πληροφορίες για τον εαυτό τους και την προσωπική τους ζωή, χωρίς να το πολυσκεφτούν. Άλλες φορές, πάλι, βλέπουν προσωπικά τους δεδομένα να εμφανίζονται στο διαδίκτυο, χωρίς τη συγκατάθεσή τους, όπως φωτογραφίες τους ή πληροφορίες για το πού και με ποιους βρίσκονται εκείνη τη στιγμή. Αυτά τα δεδομένα, όμως, είναι ορατά από ένα τεράστιο πλήθος ανθρώπων, αφού η αλυσίδα φίλων που έχει κανείς μετατρέπει τα δεδομένα του κάθε χρήστη διαθέσιμα στον οποιονδήποτε. Έτσι, οι χρήστες καθίστανται ευάλωτοι σε πολύ μεγαλύτερο αριθμό άγνωστων ατόμων, συχνά με ανεξέλεγκτες συνέπειες.

Τι μπορούμε να κάνουμε, λοιπόν, ώστε να προστατευτούμε από τους κινδύνους που εγκυμονεί η χρήση των social media και να επωφεληθούμε από τα θετικά που έχει να μας προσφέρει; Πρώτα απ' όλα, χρειάζεται να είμαστε ενημερωμένοι για αυτούς τους πιθανούς κινδύνους. Επιπλέον, είναι υποχρέωσή μας ως κοινωνία (γονείς, εκπαιδευτικοί, υπουργείο παιδείας) να ενημερώσουμε και να εκπαιδεύσουμε τα παιδιά και τους εφήβους, σχετικά με την ασφαλή χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Άλλωστε, είτε μας αρέσει είτε όχι, ειδικά για τις νεότερες γενιές, αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής τους. Οπότε, είναι αναγκαίο να λάβουν όλη τη σχετική παιδεία, ώστε να μπορούν, αφενός να προφυλαχθούν από τους κινδύνους και, αφετέρου, να αξιοποιήσουν αυτά τα μέσα ως ένα χρήσιμο και πολύτιμο εργαλείο.

Απαραίτητο είναι, όμως, να υπάρχει μέτρο στη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Έτσι, σαφώς και μπορούμε, για παράδειγμα, να

συνδεθούμε όταν θέλουμε να κάνουμε ένα διάλειμμα από την εργασία μας ή όταν είμαστε μόνοι στο σπίτι και θέλουμε να απασχοληθούμε με κάτι. Να μην ξεχνούμε, όμως, ότι, όταν είμαστε με φίλους ή με την οικογένεια μας, είναι μια ευκαιρία για να αλληλεπιδράσουμε ουσιαστικά μαζί τους. Κοιτώντας κάθε τόσο την οθόνη του κινητού μας, φοβούμενοι μήπως χάσουμε κάποια καινούργια ανάρτηση, **χάνουμε**, ουσιαστικά, την επαφή με τους γύρω μας!

Η online κοινωνική δικτύωση έχει να μας προσφέρει πολλά, αρκεί να μην υποκαθιστά την κοινωνική μας επαφή στον «πραγματικό» κόσμο. Γιατί, σε μια τέτοια περίπτωση, αναλωνόμαστε μόνο σε διαδικτυακές επαφές, που, συνήθως, συνδέονται με εφήμερες σχέσεις, βάζοντας σε δεύτερη μοίρα την ουσιαστική, κοινωνική μας ζωή. Ας μην ξεχνούμε ότι οι άνθρωποι είναι περισσότερο ευχαριστημένοι και ικανοποιημένοι από τη ζωή τους, όταν συναντούν και συναναστρέφονται με τα αγαπημένα τους πρόσωπα εκτός διαδικτυακού περιβάλλοντος. Η γενική αίσθηση, άλλωστε, της διάθεσης και της ευεξίας που νιώθουμε συνδέεται, κυρίως, με την ψυχολογική υποστήριξη που λαμβάνουμε από τους πραγματικούς μας φίλους!

Κορδερά Ειρήνη, Ψυχολόγος (Διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε σε 110 – 130 λέξεις.

(Μονάδες 20)

B1. Να αναπτύξετε το περιεχόμενο της ακόλουθης περιόδου του κειμένου: *Η online κοινωνική δικτύωση έχει να μας προσφέρει πολλά, αρκεί να μην υποκαθιστά την κοινωνική μας επαφή στον «πραγματικό» κόσμο* (τελευταία παράγραφος / 90-100 λέξεις). Η παράγραφός σας να είναι δομικά πλήρης.

(Μονάδες 10)

B2 α. Να βρείτε πώς συνδέονται νοηματικά η δεύτερη («Ποια είναι όμως ... στη δημόσια ζωή») και η τρίτη παράγραφος («Παρόλα αυτά... τους άλλους) του κειμένου. Με ποιά διαρθρωτική λέξη γίνεται εμφανής η σύνδεση;

(Μονάδες 3)

β. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η τελευταία παράγραφος του κειμένου (<Η online... φίλης!>) και ποιά τα δομικά της μέρη;

(Μονάδες 5)

B3. α. Να βρείτε τα συνθετικά μέρη των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου: επιδράσεις, σύμπραξης, συνεισφορά, δημιουργεί, διαθέσιμα και να γράψετε αξιοποιώντας το β' συνθετικό μια νέα σύνθετη λέξη.

(Μονάδες 5)

β. Να δημιουργήσετε προτάσεις ή περιόδους λόγου με τις λέξεις του κειμένου με τα έντονα γράμματα: **έγκειται, ελλοχεύουν, αποσκοπώντας, επιβλαβής, χάνουμε**. Μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο ως προς το πρόσωπο, τον αριθμό, την πτώση.

(Μονάδες 5)

Β4. Η συγγραφέας χρησιμοποιεί το γ' πρόσωπο (ενικό και πληθυντικό) και το α' πληθυντικό. Να δικαιολογήσετε τη χρήση του κάθε προσώπου ξεχωριστά.

(Μονάδες 2)

Γ. Τον τελευταίο καιρό, συχνά γίνεται λόγος για την υπέρμετρη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης . Ως προβληματισμένος νέος-α, αναλαμβάνεις να εκφωνήσεις ομιλία (500-600 λέξεις) σε εκδήλωση του σχολείου σου με θέμα: «Έφηβοι και κοινωνικά δίκτυα», με σκοπό να ενημερώσεις τους συμμαθητές σου για τις συνέπειες της αλόγιστης χρήσης των μέσων αυτών στους εφήβους, καθώς και να τους προτείνεις τρόπους αποφυγής των κινδύνων που ελλοχεύουν από την υπέρμετρη χρήση τους.

(Μονάδες 50)